

EU

För att få märka livsmedel som ekologiska krävs att de innehåller minst 95 procent ekologiska ingredienser av jordbruksursprung och att alla steg i produktionen har kontrollerats av kontrollmyndigheter och/eller kontrollorgan. För övriga 5 procent av ingredienserna kan ansökan hos Livsmedelsverket göras för att få använda en konventionell ingrediens, när ekologiskt alternativ saknas.

- Exempel på reglernas innehåll:
- Användning av konstgödsel är inte tillåten.
- Användning av kemiska bekämpningsmedel är inte tillåten.
- Genetiskt modifierade grödor och andra organismer är inte tillåtna.
- Läkemedel för djur, till exempel antibiotika, ska användas så litet som möjligt.

Vilka står bakom märkningen?
EU

Hur sker kontrollen?
Myndigheterna i respektive land har ansvar för kontrollen, men får delegera till kontrollorgan

Mer information på <http://www.slv.se/sv/grupp1/Markning-av-mat/Ekologisk-mat>

BIO-SIEGEL (TYSKLAND)

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt tyska regelverk.

Vilka står bakom märkningen?
Tyska ministeriet för livsmedel, jordbruk och konsumentskydd

Hur sker kontrollen?
Oberoende kontrollorgan

Mer information på www.bio-siegel.de

DEBIO (NORGE)

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt norska regelverk.

Vilka står bakom märkningen?
Debio.

Hur sker kontrollen?
Debio utför kontrollerna i Norge. Har avtal med norska Livsmedelsverket (Mattilsynet)

Mer information på www.debio.no

LUOMU (FINLAND)

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt finska regelverk. Både inhemska och utländska produkter kan få Luomu-märket, produkten måste dock vara tillverkad, förpackad eller etiketterad i Finland.

Vilka står bakom märkningen?
Finska Livsmedelssäkerhetsverket (Evira)

Hur sker kontrollen?
Märkningen beviljas av finska Livsmedels-säkerhetsverket.

Mer information på <http://www.evira.fi/portali>

STATSKONTROLLERET OKOLOGISK (DANMARK)

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt danska regelverk. naturskyddsorganisationer och lägger lika stor vikt vid miljö, ekonomiska och etiska faktorer. Exempel på reglernas innehå

Vilka står bakom märkningen?
Danska NaturErhverv-styrelsen och Fødevarer- styrelsen.

Hur sker kontrollen?
Det danska Naturvårdsverket kontrollerar jordbruks-produktionen och det danska livsmedelsverket kontrollerar förädling och försäljning

Mer information på www.foedevarestyrelsen.dk/Foedevare/Okologisk/Sider/Okologi.aspx

AB AGRICULTURE BIOLOGIQUE (FRANKRIKE)

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt franska regelverk.

Vilka står bakom märkningen?
Franska ministeriet för jordbruk och fiske.

Hur sker kontrollen?
Oberoende kontrollorgan

Mer information på www. www.agencebio.org

RAINFOREST ALLIANCE

Rainforest Alliance arbetar för att bevara den biologiska mångfalden och för att skapa hållbara försörjningsmöjligheter för arbetare och odlare. Organisationen arbetar inom skogsbruk, jordbruk och turism. Reglerna tas fram i samarbete med lokala naturskyddsorganisationer och lägger lika stor vikt vid miljö, ekonomiska och etiska faktorer. Exempel på reglernas innehåll

- Skydda och restaurera lokala ekosystem.
- Förbud mot att förstöra skyddsvärda ekosystem.
- Stärka odlarens situation genom utbildning och förbättrade odlingsmetoder.
- Minimera användning av konstgödsel och bekämpningsmedel.
- ILO's åtta kärnkonventioner för mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Vilka står bakom märkningen?
Rainforest Alliance

Hur sker kontrollen?
Certifieringen utförs av en oberoende tredje part som ackrediteras av International Organic Accreditation Service (IOAS).

Mer information på www.ra.org/sv

SOIL ASSOCIATION

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt egna kriterier. Soil Association ser det som önskvärt att hela verksamheten är ekologisk och att vilt växt- och djurliv ges skydd och utrymme. Exempel på reglernas innehåll:

- Djuromsorg: Boskap ska ha tillgång till bete.
- Socialt ansvarstagande: Tilläggsmärket "Soil Association Ethical Trade" omfattar kriterier för jämlik och rättvis handel och anställning samt att verksamheten samverkar med lokalsamhället.

Vilka står bakom märkningen?
Soil Association (brittisk organisation för ekologisk produktion och certifiering)

Hur sker kontrollen?
Kontrollorganet Soil Association Certification Limited.

Mer information på www.sacert.org

UTZ

UTZ finns på kaffe, te och kakao. Exempel på reglernas innehåll:

- Produktionsmetoder: GMO, konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel får användas men måste registreras och omfattas av vissa restriktioner. Bevattning ska registreras och användas i lagom omfattning. Vattenkällor ska skyddas. Stog och biologisk mångfald ska skyddas. Energi ska användas effektivt.
- Socialt ansvarstagande: Krav på säkerhetsutbildning, skyddskläder och rätt utrustning för arbetare. Krav på fackföreningsfrihet, drägliga arbetsförhållanden och skäliga arbetsvillkor.

Vilka står bakom märkningen?
UTZ Certified Better farming, Better future

Hur sker kontrollen?
Oberoende revisorer som godkänns av UTZ.

Mer information på www.utzcertified.org

GARANT EKO

Märket baserar sig på andra miljömärkens kriterier. Vilka miljömärkningar som avses finns angivet på respektive produkt. Samtliga produkter är producerade enligt EU-reglerna för ekologisk odling.

Vilka står bakom märkningen?
Axfood

Mer information på www.axfood.se/sv/Hallbarhet/Kundens-val/Ekologiskt-och-Fairtrade/

ÄNGLAMARK

Märket baserar sig på andra miljömärkens kriterier. Vilka miljömärkningar som avses finns angivet på respektive produkt. Samtliga produkter är producerade enligt EU-reglerna för ekologisk odling.

Vilka står bakom märkningen?
Coop

Mer information på www.coop.se

ICA I LOVE ECO

ICA i love eco är ICAs egen sortimentslinje med ekologiska produkter. Produkterna uppfyller EU:s regler för ekologisk odling. För produkter med animaliskt ursprung krävs KRAV eller Debiocertifiering.

Vilka står bakom märkningen?
ICA

Mer information på www.ica.se

SVENSKT SIGILL

Märket Svenskt Sigill finns på alla livsmedelskategorier utom fisk, samt på prydnadsväxter. Svenskt Sigill-certifierade och märkta varor är garanterat svenska, de ger mindre klimatpåverkan och de gör och smakar gott. God djuromsorg, minskad påverkan på vattendrag och miljö, säkra kretslopp samt god livsmedels säkerhet är nyckelområden för Svenskt Sigill.

Tilläggsmärket med ordet "KLIMATCERTIFIERAD" innebär att producenten vidtagit åtgärder för att minska klimatpåverkan i produktionen, t ex genom att effektivisera energianvändningen, resurshushålla med kväve och energi, välja fossilfri el och foder med låg klimatpåverkan samt producera hållbart och samtidigt effektivt.

Tilläggsmärket med ordet "NATURBETE" innebär att vård av naturbetesmarker och den biologiska mångfalden säkras. Dessutom ställs det i förädlingsledet krav på att köttet hanteras på ett sätt som ger hög åtkvalitet. Certifieringen för naturbeteskött har utvecklats tillsammans med WWF.

Vilka står bakom märkningen?
Svenskt Sigill (Sigill Kvalitetssystem AB), dotterbolag till LRF (Lantbrukarnas riksförbund)

Hur sker kontrollen?
Oberoende ackrediterade certifieringsorgan

Mer information på www.svensktsigill.se

KRAV

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk, i korthet att inga kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel får användas samt KRAV:s egna kriterier. KRAV-märket är Sveriges mest kända miljömärkning för mat och är en bred märkning med regler som bland annat omfattar socialt ansvarstagande, tillsatser, djuromsorg och minskad klimatpåverkan. KRAV-märkningen finns inom de flesta kategorier av mat och dryck men även butiker och restauranger kan KRAV-märkas. KRAV:s regler omfattar hela kedjan från råvaruproduktion till förädling.

I jämförelse med EU:s förordning har KRAV utökade krav på samarbete för grisar och nötdjur, och utestivelse året runt för får och getter. Vårphönor ska ha tillgång till sandbad. Kon ska få vara för sig själv vid kalvning och nyfödda kalvar ska få dia sin mor. Särskilda regler för etik och djurhänsyn vid slakt.

Vilka står bakom märkningen?
KRAV (ej vinstdrivande ekonomisk förening med medlemsorganisationer)

Hur sker kontrollen?
Kontrollen är oberoende och sker via ackrediterade certifieringsföretag, sk. tredjepartscertifiering

Mer information på www.krav.se

BRA MILJÖVAL

Bra miljöväl finns inte på livsmedel, däremot kan livsmedelsbutiker få märket. För livsmedelsbutiker innebär märkningen krav på sortiment av ekologiska varor och att välja bort vissa varor som anses särskilt dåliga ur miljösynpunkt. Märkningen kräver också bra sortiment av övriga miljömärkta produkter samt aktivt miljöarbete i butiken.

Vilka står bakom märkningen?
Svenska Naturskyddsföreningen

Hur sker kontrollen?
Auktoriserade revisorer

Mer information på www.naturskyddsforeningen.se/bra-miljoval

SVANEN

Svanenmärket har hittills inte funnits på livsmedel, men under 2013 tar Svanen beslut om kriterier för bagerier och matbröd. Däremot finns Svanen sedan tidigare på livsmedelsbutiker och restauranger. Den märkta verksamheten ska uppfylla krav på sortiment av ekologiska varor eller vilka råvaror som används, energianvändning, avfallshantering, transporter och förbrukningsartiklar som används i verksamheten.

Vilka står bakom märkningen?
Nordiska ministerrådet

Hur sker kontrollen?
Miljömärkning Sverige AB, som ägs av staten, utför kontrollerna i Sverige

Mer information på www.svanen.se

MARINE STEWARDSHIP COUNCIL (MSC)

Märkningen omfattar vildfångad fisk och skaldjur, men inte odlad fisk. MSC-märket finns på fisk och skaldjur som uppfyller tre principer:

- Fisket ska ske i en omfattning som är hållbar för fiskebeståndet.
- De marina ekosystemen som fisket är beroende av ska bibehållas

- Fisket måste uppfylla samtliga lokala, nationella och internationella lagar samt ha ett lämpligt förvaltningssystem.
- När ett fiske har certifierats, måste alla led i försörjningskedjan – från fiskebåt till slutligt försäljningsställe – vara spårbarhetscertifierade

Vilka står bakom märkningen?
MSC (Marine Stewardship Council), oberoende, global, icke-vinstdrivande organisation

Hur sker kontrollen?
Oberoende, ackrediterade kontrollorgan

Mer information på www.msc.org

DEMETER

Produkten är ekologisk i enlighet med bestämmelserna i EU:s regelverk samt egna kriterier. Produktionen sker enligt den biodynamiska metoden som bl.a. innebär att hela gården måste läggas om. Exempel på reglernas innehåll:

- Produktionsmetoder: Gödsel får användas endast i begränsad mängd och ska främst komma från djuren på den egna gården. Biodynamiska preparat ska användas som en del av gödningen.
- Djuromsorg: Krav på välbefinnande och djurhälsa, bland annat ska djuren ges utestivelse. Foder till exempelvis kor ska till övervägande del bestå av grovfoder.

Vilka står bakom märkningen?
Svenska Demeter-förbundet, reglerna följer Demeter International.

Hur sker kontrollen?
Demeters kontrollorganisationer

Mer information på www.demeter.nu

FAIRTRADE

Fairtrade är en oberoende produktmärkning som skapar förutsättningar för odlare och anställda i utvecklingsländer att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor. Märkningen omfattar idag ett tjugotal produktgrupper, främst livsmedel. Exempel på reglernas innehåll:

- Odlare och anställda får förbättrade ekonomiska villkor samt Fairtrade-premier för utveckling av lokalsamhället.
- Barnarbete och diskriminering motverkas, demokratikutveckling och organisationsrätten främjas.
- Krav på miljöhänsyn i alla delar av produktionen samt ekonomiska incitament för övergång till ekologisk odling.

Vilka står bakom märkningen?
Fairtrade international (där Fairtrade Sverige är medlem)

Hur sker kontrollen?
FLO-cert, oberoende internationellt certifieringsorgan

Mer information på www.fairtrade.se

NATURBETESKÖTT

Märkningen gäller endast nötkött från stut, kviga och kokviga. Grunden för märkningen är att hålla naturbetesmarker i bruk för att främja den biologiska mångfald som finns där. Märkningen innebär att djuret har betat under hela betningsperioden, varav minst halva säsongen på naturbetesmarker. På vintern ska fodret till största delen bestå av grovfoder.

Vilka står bakom märkningen?
Föreningen Naturbeteskött i Sverige

Hur sker kontrollen?
Svenskt Sigills oberoende kontrollsystem

Mer information på www.naturbete.se

SVENSKT SIGILL

Märket Svenskt Sigill finns på alla livsmedelskategorier utom fisk, samt på prydnadsväxter. Svenskt Sigill-certifierade och märkta varor är garanterat svenska, de ger mindre klimatpåverkan och de gör och smakar gott. God djuromsorg, minskad påverkan på vattendrag och miljö, säkra kretslopp samt god livsmedels säkerhet är nyckelområden för Svenskt Sigill.

Tilläggsmärket med ordet "KLIMATCERTIFIERAD" innebär att producenten vidtagit åtgärder för att minska klimatpåverkan i produktionen, t ex genom att effektivisera energianvändningen, resurshushålla med kväve och energi, välja fossilfri el och foder med låg klimatpåverkan samt producera hållbart och samtidigt effektivt.

Tilläggsmärket med ordet "NATURBETE" innebär att vård av naturbetesmarker och den biologiska mångfalden säkras. Dessutom ställs det i förädlingsledet krav på att köttet hanteras på ett sätt som ger hög åtkvalitet. Certifieringen för naturbeteskött har utvecklats tillsammans med WWF.

Vilka står bakom märkningen?
Svenskt Sigill (Sigill Kvalitetssystem AB), dotterbolag till LRF (Lantbrukarnas riksförbund)

Hur sker kontrollen?
Oberoende ackrediterade certifieringsorgan

Mer information på www.svensktsigill.se

LIVSMEDELSVERKET

MILJÖMÄRKEN PÅ MAT

Denna guide beskriver översiktligt vad olika miljömärkningar som man kan hitta i svenska livsmedelsbutiker betyder.

För mer information om märkningarna, se respektive organisations webbplats.